

VAD HÄNDER MED GYMNASIE- SKOLAN?

□ □ Vad händer med den nya sammanslagna gymnasieskolan under 70-talet? Flera faktorer påverkar svaret på denna fråga.

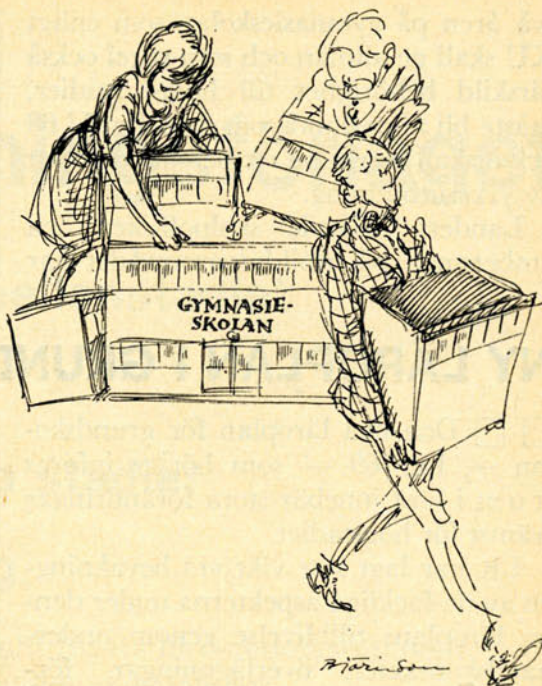
Den *totala elevtillströmningen* till gymnasieskolan kommer sålunda snabbt att leda till att praktiskt taget alla ungdomar (troligen ca 90 procent) fortsätter där efter grundskolan. Vi får alltså snart i praktiken en minst 11-årig skola, vars första 9 år är obligatoriska.

Den nya gymnasieskolans *kompetensvärde* vid tillträde till högre studier har utretts av kompetensutredningen (KU). KU:s förslag innebär att fackskolan och motsvarande 2-åriga linjer i gymnasieskolan som regel ger allmän och särskild behörighet till högre studier. KU föreslår vidare att urvalet skall ske inom ett kvoteringsystem. Elever från t ex fackskola (motsvarande) behöver då inte konkurrera direkt med t ex elever från gymnasiet (motsvarande) om platser på spärrade högre utbildningar.

Det skulle inte förvåna, om det efter en sådan reform sker en överströmning av sökande inom gymnasieskolan till de 2-åriga linjer som motsvaras av dagens fackskola. Gymnasiets 3- och 4-åriga linjer uppfattas nu främst som studieförberedande och behörighetsgivande för högre studier. Efter en reform enligt KU:s förslag föreligger inte detta motiv att gå på dessa längre studievägar.

I ytterlighetsfallet skulle detta kunna innebära att gymnasieskolans 3-åriga motsvarighet till dagens samhällsvetenskapliga, humanistiska och naturvetenskapliga linjer skulle försvinna. Genom en reform som formellt gällde reglerna för tillträde till högre studier, skulle man i praktiken ha genomfört en av de mest radikala organisatoriska gymnasiereformerna på länge!

Inte mindre radikal kan omstöpningen av gymnasieskolan bli om man drar ut konsekvenserna av tankegångar som

lanserats av 1968 års utbildningsutredning (U 68). Denna har fört fram tanken på ett system med *återkommande utbildning*, vilket bl a skulle bygga på att de allra flesta ungdomarna går direkt ut i förvärvsarbete efter gymnasieskolan. U 68 menar, att gymnasieskolan i ett sådant system måste ge yrkesutbildning på alla sina linjer för att göra det möjligt för eleverna att gå direkt ut i yrkeslivet.

Från SÖ:s *läroplansöversyn* har inte mycket förports med undantag av en mindre revision av fackskolans läroplan.

Det blir anledning att återkomma till en mera grundlig granskning i sak av dessa olika projekt. Här skall endast ett par aspekter tas upp. En slutsats borde sålunda bli, att gymnasieskolan, om ingen samordning görs, vid upprepade tillfällen under ett decennium kommer att utsättas för stora förändringar, vars resultat kan bli en total omstöpning av detta stadium. För att undvika ett spolierande av arbetsro och arbetsmöjligheter måste man samordna de olika förändringarna och i tiden förlägga dem till en tidpunkt, då man kan anta att skolformen hunnit "sätta sig" efter integrationen per 1 juli 1971.

En annan slutsats borde bli att inte bara en tidsmässig utan även en innehållsmässig samordning måste ske mellan reformer grundade på KU:s, U 68:s och SÖ:s förslag. Bedömningen av de

två åren på gymnasieskolan som enligt KU skall ge allmän och som regel också särskild behörighet till högre studier, måste bli annorlunda om de enligt U 68 också skall inrymma ett betydande mått av yrkesutbildning.

Landets ledande skolpolitiker och ämbetsmän på utbildningsområdet har

den närmaste tiden chansen att visa om de kunnat tillgodogöra sig erfarenheter-
na av de senaste decenniernas reform-
verksamhet. Erfarenheter som pekar på
att skolreformer måste ha längre tid
än man hittills trott för förberedelse och
genomförande om man vill förverkliga
dem fullt ut. ☐